

פ"מ 33.0136 – "פעולות סיוע צבאיות למרחב האזרחי"**הגדרות**

.1

א. **"מצב חירום"** – 'שעת התקפה' או 'מצב מיוחד בעורף' כהגדרתם בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951; לחימה או פעולה צבאית משמעותית לפי סעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה; קריאה לשירות מילואים בנסיבות המפורטות בסעיפים 8 או 9 לחוק שירות מילואים, התשס"ח-2008; או "אירוע חירום אזרחי" לפי סעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971; וכן בהינתן הכרזה של רשות מוסמכת על כל מצב חירום אחר או שעת חירום בהתאם לדין.

ב. **"פעולות סיוע"** – פעולות שנעשות במאורגן על ידי יחידה צבאית או חלק ממנה עבור גוף אזרחי, אשר אינן כלולות בתוכנית העבודה או בתוכניות המבצעיות של צה"ל.

ג. **"צורך מבצעי או ביטחוני דחוף"** – כפי שיקבע ראש אמ"ץ או מי שהסמיך לכך בדרגת אל"ם לפחות.

כללי

2. א. פעולת סיוע על ידי הצבא למרחב האזרחי תבוצע על-פי הוראות פקודה זו, אלא אם נקבע אחרת בהחלטת ממשלה או בתחיקת החירום, כפי שתהיה בתוקף או אם נקבעה הסדרה אחרת בין צה"ל לבין הגוף האזרחי בהתאם לכל דין אחר.

ב. פקודה זו אינה חלה על פעולות המבוצעות עבור המרחב האזרחי על ידי פקע"ר מכוח החלטות ממשלה ייעודיות או בהתאם לסמכותו לפי סעיף 2יא לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951.

ג. בקשות סיוע מצה"ל בתחום פעילותה של רשות החירום הלאומית (רח"ל) יבוצעו גם בהתאם להוראת משרד הביטחון 91.21 – "סיוע משהב"ט לעורף האזרחי באמצעות רח"ל".

ד. עבודות ביצורים ייחשבו כעבודות צבאיות לכל דבר ועניין.

פרק א

פעולות סיוע למרחב האזרחי בשגרה

היתרים לפעולות סיוע

3. לא יבוצעו פעולות סיוע אלא אם כן ניתן לכך אישור מראש מהסמכות המאשרת, לאחר שזו נועצה בפרקליטות הצבאית.

4. הסמכויות המאשרות פעולות סיוע (להלן: **הסמכות המאשרת**) הן:

א. מפקד הפיקוד או מפקד הזרוע – פעולת סיוע של יומיים (בתקופה רצופה או לסירוגין) לכל היותר, אלא אם כן קבעו הרמטכ"ל או ראש אכ"א כי אישור פעולת סיוע מסוימת ייעשה רק על ידיהם.

ב. ראש אכ"א – פעולת סיוע של שבעה ימים (בתקופה רצופה או לסירוגין) לכל היותר.

ג. הרמטכ"ל – פעולת סיוע של ארבעה-עשר ימים (בתקופה רצופה או לסירוגין) לכל היותר.

ד. שר הביטחון – פעולת סיוע שמשכה ארוך מארבעה-עשר ימים (בתקופה רצופה או לסירוגין).

5. למען הסר ספק, יובהר כי גם פעולת סיוע הנעשית במסגרת הסדר כללי להושטת סיוע לגוף אזרחי טעונה אישור של הסמכות המאשרת.

אופי פעולות הסיוע

6. פעולות סיוע יאושרו אך ורק לבקשת משרדי הממשלה, לבקשת מוסדות מדינה אחרים, לבקשת רשויות מקומיות או לבקשת גופים אחרים הממלאים תפקיד ציבורי לפי דין בכל הקשור לתפקידם זה.
7. אין מניעה כי לבקשת הגופים המפורטים בסעיף 6 לעיל תבוצע פעולת סיוע אף לגוף שאינו נמנה עם הגופים הנ"ל.
8. לא יבוצעו פעולות סיוע, אלא אם אין גורם אחר שביכולתו להגיש את הסיוע הנדרש או שהסיוע נחוץ באופן מיידי.
9. פעולות סיוע שיאושרו לביצוע יהיו בעלות אופי לאומי בלבד.
10. פעולות הסיוע יהיו משימות ההולמות את ערכי היסוד של צה"ל ואת ערכי היסוד של המדינה, ולא תהיה בהן משום פגיעה בכבודו של צה"ל ובמעמדו.
- 10א. פעולות הסיוע לא תקנה לחיילים סמכויות שאינן מעוגנות בדין ולא תשנה סמכויות שנקבעו להם.

הקצאת כוח אדם

11. אמ"ץ-חטיבת מבצעים-ענף תע"ס, בתיאום עם אכ"א-חטיבת התכנון-עתכ"א סדיר, יהיה הגוף האחראי להקצאת כוח אדם לביצוע פעולות הסיוע.
12. בפעולות סיוע של שבעה ימים לפחות – אכ"א-חטיבת התכנון-עתכ"א סדיר יפיץ אחת לשבוע תוכנית שבועית להקצאת כוח אדם לביצוע פעולות הסיוע.
13. חיילים ששירותם משולם על ידי גורם חיצוני לצה"ל לא יוקצו לביצוע פעולות סיוע.

חתימה על הסכם

14. בפעולות סיוע ללא תמורה כספית לגופים המפורטים בסעיף 6 לעיל, אשר יימשכו יומיים לכל היותר – תדווח הסמכות המאשרת קודם למתן הסיוע לראש אכ"א ולראש אמ"ץ על אישור הסיוע ועל פרטיו. עבור פעולות אלה אין צורך בחתימה על הסכם, כמפורט בסעיף 15 להלן.
15. פעולות סיוע שאינן עומדות בתנאים הקבועים בסעיף 14 לעיל מותנות בחתימה על הסכם בין נציג משרד הביטחון לבין נציג הגוף המבקש את הסיוע, כמפורט בהוראות משרד הביטחון.
16. לאחר אישור הסמכות המאשרת, כמפורט בסעיף 4 לעיל, יהיה מפצ"ר הגוף המתווך בין צה"ל לבין משרד הביטחון.
17. כל שינוי בתנאי מתן הסיוע טעון תיקון של ההסכם. הגוף היחיד המורשה לבצע שינויים בהסכם הוא משרד הביטחון, בתיאום עם מפצ"ר.

אספקת צורכי החיילים

18. אט"ל אחראי להנחות בדבר שירותי ההובלה, המזון, המים והאספקה שיינתנו ליחידות הצבאיות שישתתפו בפעולות הסיוע.
19. פנייה לקבלת השירותים המפורטים בסעיף 18 לעיל, תיעשה באמצעות קציני הלוגיסטיקה בפיקודים או קציני הלוגיסטיקה בסמכויות, לפי העניין, ותאושר על ידי אט"ל.
20. מפקד היחידה ימנה לחיילים מפקד אחראי מטעמו, שלו תהיה האחריות להסדרת צורכי החיילים בעת פעולות הסיוע, לרבות מגורים, לינה, הסעה, כלכלה, ביגוד וכד'.

טיפול רפואי

21. טיפול רפואי לחיילים המשתתפים בפעולות הסיוע במסגרת צה"ל יוענק בהתאם לפקודות הצבא.
22. באחריות מפקד היחידה לוודא כי בכל קבוצת חיילים מצוי חייל בעל הכשרה נאותה במתן עזרה ראשונה.
23. לכל קבוצה, המונה כחמישים חיילים, יוקצה רכב פינוי אחד. האחריות לוודא הקצאת רכב פינוי היא של מפקד היחידה.

אבטחה, אחריות מפקדים ומשמעת

24. אמ"ץ-חטיבת המבצעים אחראי להנחות בדבר סידורי האבטחה הנאותים בעת פעולות הסיוע, בהתאם לתנאי האזור, לאופי העבודות ולכמות החיילים. הפיקוד המרחבי שבתחומו מתבצעת הפעילות ינחה את היחידות המבצעות בפקודת אבטחת יישובים משלימה, בכפוף להנחיות אמ"ץ-חטיבת המבצעים, ויוודא ביצועה, כולל תדרוך חיילים ומפקדים ותיאום כלל פעילות האבטחה מול גורמי משטרת ישראל.
25. תעסוקת חיילות תיעשה אך ורק בזוגות, וזאת כתנאי מקדים להתקשרות עם הגוף האזרחי. אי עמידה בתנאי זה תחייב ביטול ההתקשרות.
26. מפקד היחידה ימנה לקבוצת החיילים מפקד אחראי, ומפקדי-משנה אחראים במקרה של פיצול לקבוצות קטנות יותר.
27. דרגת המפקד האחראי תהיה בהתאם לגודל הקבוצה, ובהתאם להנחיות המפורטות בסעיף 24 לעיל.
28. מפקד היחידה ינחה את החיילים על ביצוע פעולות הסיוע לפי שיקול דעתו ובהתאם להנחיות נציג הגוף מקבל הסיוע. החיילים יהיו כפופים לפקודות מפקד היחידה או לפקודות מי שהוסמך לכך על ידיו, ולהוראותיהם בלבד.

29. החייל ימשיך להימנות עם הכוחות הסדירים של צה"ל לכל דבר ועניין, לרבות לעניין משטר ומשמעת, לעניין כפיפות ארגונית וכפיפות פיקודית ולעניין תחולת חוקי השיקום. השתתפות חייל בפעולת סיוע תיחשב כמילוי תפקיד צבאי לכל דבר ועניין.
30. החייל ילבש מדים כל העת, כמתחייב מפקודות הצבא, אלא אם תורה הסמכות המאשרת אחרת.
31. בתום כל יום עבודה יבצע המפקד האחראי תחקיר ביחידה שמטרתו לאתר חריגות ובעיות (להלן: חריגים):
- א. אושר הסיוע על ידי מפקד הפיקוד או על ידי מפקד הזרוע – יופנו החריגים למפקד הפיקוד או למפקד הזרוע.
- ב. אושר הסיוע על ידי הרמטכ"ל או על ידי ראש אכ"א – יופנו החריגים לפיקוד העורף־קצין אג"ם.
32. מפקד הפיקוד, מפקד הזרוע או פיקוד העורף־קצין אג"ם, לפי העניין, יביאו את החריגים מייד לידיעת ראש אכ"א.

מימון פעולות הסיוע

33. בסמכות משרד הביטחון לפעול לקבלת התקציב המתאים עבור פעולות הסיוע. הסמכות המאשרת יכולה להתנות את הסכמתה בהסדרת הנושא התקציבי.
34. יודגש כי יחידה צבאית, חיילים או כל גורם צבאי אחר לא יקבלו בעד עבודתם שכר או טובת הנאה אחרת, בכסף או בשווה־כסף.

פיקוח על מצבת כוח האדם

35. פיקוח מרוכז על מצבת כוח האדם היום-יומית המשתתפת בפעולות הסיוע יבוצע על ידי פיקוד העורף־אג"ם, אלא אם נקבע אחרת על ידי אמ"ץ־חטיבת המבצעים.

36. פיקוד העורף-אג"ם יעביר דיווח יומי על מצבת כוח האדם המשתתפת בפעולות הסיוע לאמ"ץ-חטיבת המבצעים ולאכ"א-חטיבת התכנון-עתכ"א סדיר.

פרק ב

פעולות סיוע למרחב האזרחי במצב חירום או אם עלה צורך מבצעי או ביטחוני דחוף

היתרים לפעולות סיוע במצב חירום או אם עלה צורך מבצעי או ביטחוני דחוף

37. התקבלה בקשת סיוע בצה"ל במצב חירום או אם עלה צורך מבצעי או ביטחוני דחוף, רשאי ראש אמ"ץ או מי מטעמו בדרגת אל"ם לפחות לאשר את ביצוע פעולת הסיוע לאחר שנועץ עם מפצ"ריעח"ק ועם מפקד הפיקוד או מפקד הזרוע הרלוונטי.

38. תוקפו של אישור כאמור בסעיף 37 יפקע בתום ארבעה-עשר ימים (בתקופה רצופה או לסירוגין).

39. נוכח ראש אמ"ץ או מי מטעמו בדרגת אל"ם לפחות כי פעולת הסיוע נדרשת לתקופה ארוכה יותר – יאשר את פעולת הסיוע או את הארכתה עם הגורמים הבאים, לאחר שנועץ עם מפצ"ריעח"ק:

- א. פעולת סיוע שמשכה עד שלושים ימים – באישור הרמטכ"ל.
- ב. פעולת סיוע שמשכה יותר מ-שלושים ימים – באישור שר הביטחון.

אופי פעולות הסיוע

40. נוסף על האמור בסעיפים 6 עד 10 לעיל, ראש אמ"ץ או מי מטעמו בדרגת אל"ם לפחות יאשר פעולת סיוע לפי פרק זה לאחר שבחן את השפעתה על הפעילות המבצעית ומצא כי אין בה כדי לפגוע בה.

חתימה על הסכם לביצוע פעולות סיוע

41. פעולות סיוע לפי פרק זה יבוצעו ללא הסכם אם פעולת הסיוע היא ללא תמורה כספית ואם אין לה היבטים כלכליים או נזיקיים הדורשים הסדרה, או אם פעולת הסיוע מבוצעת בהתאם להסדר כללי להושטת סיוע לגוף אזרחי, המתייחס לתמורה ולהיבטים כלכליים או נזיקיים.
42. פעולות סיוע לפי פרק זה שאינן עומדות בתנאים הקבועים בסעיף 41 לעיל מותרות בחתימה על הסכם בין נציג משרד הביטחון לבין נציג הגוף המבקש את הסיוע, כמפורט בהוראות משרד הביטחון.
43. על אף האמור בסעיף 42 לעיל, פעולות סיוע לפי פרק זה אשר אין אפשרות להסדירן בהסכם בשל הדחיפות, יוסדרו בהסכם בדיעבד תוך שבוע ימים מתחילת פעולת הסיוע.

שונות

44. הקבוע בסעיפים 18 עד 36 לעיל יחול בהתאמה על פעולות סיוע לפי פרק זה.